

P.P. 1-47

K34/79 $\frac{1}{47}$

A. Mosehle

rec. 17/8/42

- 1 Diapara tsa ba Kxaga
- 2 Lešoboro
- 3 Lethumatho'a
- 4 Theilō ya maina a fa sinanyana
- 5 Theilo ya maina a fasitana
- 6 Poloko ya motu a behloloxadit (67/68)
- 7 Xo bōlwa xa mohloloxadi
- 8 Xo dutulwa xa baro
- 9 Ngwaxa wa komelō
- 10 monyanya a moxolo wa ngwaxa a mofoa
- 11 Sehlalō sa mahlolo a oparetē
naxa (Xo kibya Difato)
- 12 Xo lošā mosadi
- 13 tenyala

akl 18/6/42

ato m
twa

Diapara tša ba Kxale

Batho ba boxoloxolo ba be ba
 apara matlalo a diphoofolo.
 Xe ba apara ba be ba apara ka
 maxetleng ba hunela ka mebya ya
 maralana ka fa pele. Xe mosadi
 ele moima o be a apara ka xo
 soka ke xone: Kōbō e, e be e
 etla ka mo lehwafeng e xolēla
 ka mo pele a hunela ka yona
 mebya ya maralana mo leketleng.
 Letlalo la Naman le be le bitšwa
 ka leina la xone: Ke Morepyana
 Xe motho a sokile ka letlalo la
 Phalana, o be a tumišexa, ba be ba
 fele ka bolela bare: O sokile Phalana
 Dikoba tša bošexo ba be ba apara
Mexašwale le mathebo a dipela.
 mathebo a Diphukubye le Dinkwē
 a be a Kxethetšwe xo aparwa ke
 dikxōši Basadi xaxolo ba be ba ^(tšwala) apara
 matlalo a diphoofolo tšē: Pudi, nku,
Phala, xa ele Nkwe yona e aparwa ke dikxōši

Ntopa ba be ba tšwala e sexilwexo
moxopeng wa moxašwa wa Kxomo.

Banna ba be ba tšwala

makxeswa o matlalo a Phōfōlō
tšē; Phuthi, Phudufudu, Kome
Xome le kxeswa la Kome le be
le ratxa xaxolo. Mo Melaleng

ka pele

ba be ba apara letlalō la dibatana
tšē nyenyane, Letlalō la mohuta, o
le be le bitšwa xore: ke Letšhelana
ba apara le manti a a okhilwexo ka
leo Kadi.

Pheta ya Thaxa yona e be e aparwa
ke maxošī a banna le a basadi

Pheta ya Hloša ke pheta e e latelaxo
pheta ya Thaxa, yona e be e aparwa
ke maxošana a metse le banna
ba bahumi le basadi ba bōno ba
apara xape le pheta e e bitewaxo xore
ke: Bolokwane.

Banna ba be ba sa ^(ripe) Hokote moriri wa
bona ba be ba o lesa o xola o be o
ekohle, ba bangwe ba be ba bolwa byale ka
Basadi ba beangwe

2. Lešoboro

Motho xe a sešū a bolla o *
bitšwa Lešoboro, yena xa a apare
selo mo mmeleng, o tšwala le Kxese
la Phaxa le mapeša a dipotšanyane
le dikwanyana le a dikatsekatse
mo kloxong ba be ba rwala Kxašana
ba tomela mafofa a dimphše mo
Kxašaneng, ba dira seklora sa
mosela wa Khephane ba rwala sona
xape ba dira seklora se sexolo ka
mafofana a mphše se se bitšwaxo
xore ke Kukuta. ba rwala xape le
chiklora tša mosela ya dibatana tše
ding Kxano tola.

3. Lethumathša

Motho wa mositsana xe a sešū a bolla
o bitšwa Lethumathša, le yena xa a
apare selo mo mmeleng o tšwala ntepa
ka moraxo ka pele o tšwala le bole le
le bole le le dirilwexo ka dinti tša
mudu wa mohlare wa Moxaba, tše di ohlilwexo
xabotse. mo kloxong o fōra moriri o dirwa
keetsē o otšwa makhura a leheke o thšela

564.

K34 | 79

moniri ka Letsohu xoba Bilwane
maotong a rwala Dithlokwa tse di
hoxilwexo ka byang, mo dipotaneng a
rwala mepiri.

Theêlo ya Maina a bana (Bašimane)
Basotho xe ngwana e sale e monyane
xa a na leina le le tiilexo mmoxwe a
ka no mo rea leina le a le rataxo,
Eupya o tla bitšwa ka lona ka lebaka
kamoka feela lona le bitšwa xone ke
leina la byana, ka moraxo xe lebaka
xe ngwana a ka le nyoaxa e 12. joba
14. xe a šetše a lekane xoba yo a ka
bolla xo a ka reelwa leina
la makxonthe la ruri-ruri le le bitšwaxo
xone ke leina la boxolo. ngwana a ka
reelwa leina la boxolo mohlomong a
šetše a na le banyanana ba 4 le xo
iša pele, Eupya mohlomong wa theêlo ya
maina ba tla reelwa kamoka xo
tee, xape motho xa a na le moxolwane
e le monna a šetše a na le bana xone
moxolwane wa monna le eena ana le bana

bana ba yo monyane ba ka seke ba
 a reelwa maina a boxolo pele xa
 xe yo moxolo a reya ba xaxwe
 maina a boxolo, le xo bolotsä yo
 monyenyane xa a dumellelwa xo ka
 bolotsä ka lebaka le tee le moxolwane
 mo baneng ba mathomo.

Xa xo reelwa bana maina a boxolo
 Batewadi ba laletsä meloko le metwalo
 ba dira monyanya ka xo apeya byala
 le xo khaba seruiwa e ka ba Kxomo
 Luodi, nku, xo nyakiwa mo motseng
 motho wa monna yo a tsebyaxo xore
 ke moxale o kile a khabana ntwa
 ya marumu, xome mo thlabanong o kile
 a tya thēweni: "xo tya thēweni ke xore:
 yo a kilexo are mo thlabanong a bolaya
 motho. xe a se xona xo nyakiwa
 motho yo a kilexo a ya thlabanong yo
 a naxo le lebadi la lerumu xoba la kōlō
 Jena o a bitšwa o tla a swere
 molamu le lerumu a le byale ka
 motho yo a yang thlabanong. xe a
 fihla batewadi ba bana ba tšea nama

ya sebete sa seruiwa se se
 hlabilwexo ba se bea pele xa monna
 yo wa moxale. Xomme bana ba
 emišwa ka mothaladi mo lepeng xoba
 mo khorong ja tatabo, ba ema ka xo hlatla-
 mana ka boxolō bya xo tswalwa xa bone
 ke xone; Bana ba yo moxolo pele kamoraxo
 yo a mo latelaxo le xo iša pele:—
 Nama e ya sebete e bewa fa pele xa
 monna wa moxale e sešū ya butšwa
 ke xone e sešū ya apeiwa xoba xo bešwa
 Monna wa moxale o thoma ka xo tšea
 Nama e ya sebete o e loma ka mēēng
 a e sohla e sešū ya butšwa yane
 mola mēēno a na le madi a nama e
 ya sebete, a loma ngwana mo thalleng
 ka mēēno a mahubidu a madi a mo
 fatiša lerutru ka mo lehwafeng a
 kloxshla, a mo swariša molamu ka
 seatla sa letsoxo le letona a mmitšā
 ka leina le le mo swanetšexo ka
 mo a buditšwexo ke batswadi, A re:
 Jo ke mokete! Xe a riato xo ema
 emong wa ba leloko go a tsebaxo leina le

Rabotse-botse lereta le xo reta mong wa
 lona wa pele, le xo reta boxale bya
 xaxwe le mo a bowaxo nthse le
 se a se Binaxo. Bana Kamoka ba
 ya ka lethetho ka ona moKxwa o
 wa xo longwa Phatla ka madi le
 lerumu ka mo lehwafeng le molamu
 letsoxong, xo fihla xe ba felletla
 ka lona lebaka leo xo kwala
 meKxolokwane ya basadi le matlalo
 a basadi le Kati tsa banna di a
 ba nwa, xo xola le direto tsa maina
 le diKati tsa banna le matlalo a
 Basadi.

5/ Theelō ya maina a Basitsana
 xo laletšwa meloko, xo apeiwa
 byala, xe bo hlotlilwe, xo bitšwa
 batho bohle ba meloko le ba xwera.
 Ka moraxo xo nyakiwa Mosadi
 wa . Serōtō yo a thelaxo a buduš'a
 mabele yo a kilexo a reka Kxomo
 xoba dipudi xoba dinku kamabele
 a a lemilexo ka moroma wa diatlo

e seho ka mabele a a lemilewexo
 ka dipholo xoba ka ditonki. auwa
 xo nyakexa feela yo a kilexo a reka
 senwiwa ka mabele a thēmo e a e
 lemilexo ka moxoma wa diatla xo
 sexothuō ya moxoma wa xo lemiswa
 ke dipholo xoba ditonki.

Yena xe a fihla xo tlišwa mo
 xo yena moetanana wa byala (bear)
 le sexō sa byala. yena mosadi yo
 wa seroto o tla a swe re Moxoma
 wa diatla^{emabēle} xome bana ba ba basitōan
 ba emišwa xabotse ka lethetho ka
 xo latelana xa xo tswalwa xa bona
 le ka xo tswalwa xa batswadi ba
 bona. Batswadi ba botōa mosadi wa
 seroto maina xome mosadi yo wa
 seroto o tšea sexō sa byala o xa
 byala ka mo moetaneng o a bo mura
 o thswela ngwana ka byona mo sefahlo-
 xong. o mmitša ka leina le lemolebaneng
 one yo ke Mokete! xe a rialo o tla
 tšea moxoma ola wa xaxwe a ema pele xa
 ngwana a lema kaona a xasā mabele fase

a lema a taboxela xodimo a lema a
 hile a hlaxola, moraxo xo emama
 - sethakxa sa mosadi yo a tsebaxo xo
 - reta o reta ngwana le leina la ngwana
 le batswadi ba ngwana le se ngwana
 a se binaxo le fa a bowaxo nthel
 Bana Kamoka ba ba tlišitšewexo
 Theelong ya maina ba dirwa ka
 ona mokwwa o xo dirulwexo wa
 mathomo mekholokwane ya basadi
 le matlalo le Kati tšā banna di
 fela di bonwa. xe theelo ya
 maina e fedile xo nthsiwa
 dijo tšohle tšē di apeyetšewexo
 monyanya o wa theelo ya maina
Matyala, Maxōbe Dinama di new
 batho bohle ba ba laleditšewexo
 le ba ba hlilexo xo Kxopela le xo
 Kwa maina a.

Xo tloxa lona tšatši le la theelo
 bana ba ba basimanyana le ba
 basitšana ba leswa xo bitšwa
 ka maina a byana ba bitšwa
 fella ka maina a boxolo.

le; Poloko ya Mohu le Bohlooxadi

Motho xe a huile o phuthwa ka Moxašwa
 (Mokxopa) wa Kxomo xe o soxilwe xe wa xo
 soxiwa o se xona o phuthwa ka o o
 fadilwexo o nthšitšwexo Dithlono. ona
 o berwa ka meetse (water) xone o boêlwê
 xa o se xona le o sa falwaxo o ka Phuth
 mohu le ona o berwa ka meetse xone o
 boêlwê. Mokxopa o phutha motho o
 tatwa ka manti: xa ele motho yo a
 xodilexo a naxo le motse le lešaka
 la diKxomo xoba dinku xoba dipudi
 molete wa mohu o epiwa ka mo
 šalleng la diruiwa tša xaxwe, xa molete
 o fedile mohu o a tšewa ka fa ngwako
 xe a etšwa ka molomo wa ngwako o
 fapana le morwa wa xaxwe o a pele mo
 modyakô xa ele mosadi o fapana le
 morwedi ke xone xe mohu a etšwa ka
 ngwako ngwa o tšena ka ngwako ye
 ke tšō ya xone: Ngwana šala o phela
 mo ngwako o. Xomme mohu o
 rwa le lwa kwa Phupung xe ba fikela mo

Khupung mohu ga a folosetšewe mo
 moleteng ka xo išwa moleteng ka marala
 mo moleteng xo teena Banna ba babedi
 le mosadi o tee ba elexo meloko e mexo
 xoba dikloxo tša bo mohu yo Bona xe
 bale ka fa moleteng ba ka neiwa
 setoto ke ba ba lexo kantle xa molete
 ka matsoho xome ba ka teng ba robatoa
 mohu ka mo moleteng ka mo xomo
 swanetšeng xa e le monna o robala ka
 lehlakori le le tona, xa e le mosadi
 o robala ka hla kori le le thsadi
 mohu o robatwa ka xo lebelela mo
 a bowaxo nitše. Ke xore xa
 setšaba sa xabo se etšwa thoko
 ya North or South, or East or West.
 Ke xore sefahlöxö sa mohu se tla
 leba xona, xe ba mmeile e mongwa
 ba ba lexo ka fa teng xa molete o
 kxaola dinti tše ditatilexo mokxopa
 o o di thaola ka thipa, xona ba ba
 lexo ka ntle ba ka thšelelsa molete
 ba ka teng ba o xata ka dinao xo fihla xe
 ba bile ba rotoxa ka ona

17) 564

K34/79

xe bale mo lebitleng xo sweswe
le mabejana a manyane (about a hand full)
a thšetwe ka lesèlong a fele a feferiwa
xe bang ba thšela mobu ka mo moleteng
moraxo ba thšela a manyenyane thorwana
e se di Kal! Fao ke taetsō ya xore:
Moku a sete a re tloxelela tlala re
šale re budušā mabele, Xape moku
xa a tšwe mo lapeng ka seferō xo
rutlwa lefao mothōkō xa seferō xome-
moku o nthšwa xona o išwa Phupung
xa ele lesoxana le le naxo le mosadi
Feela a sešū a ba le motsana wa
xaxwe ka nošī xe a sale ka mo
xare xa motse wa tataxwe yena
xa a bolokwe ka mo lešakeng la
dikxomo, o bolokwa ka šakeng la
mamane le xe a ka hua pele
xa tataxwe o bolokwa ka mo šakeng
la mamane Feela xe tataxwe le
mmaxwe ba huile bohle, ba
bolokilwe mo šakeng xona le
morwa @ ka bolokwa mo šakeng
la dikxomo a robala le batšwadi seo se
dine xa xa ele ngwana wa pele (first born)

xa ele ba bang bana bona ba ka
 bolokwa mo lapeng le mo mathuding
 xoba mo sexotlong. mo xo ka bonoang.
 xe motso a sena lesaka la diruiwa
 xona a ke fo bolokwa mo mafuring
 xoba mo sexotlong. xoba maripeng
 a tataqwe.

xe xo feditse xo thiletsa
 moete wa moku xo tlišwa fa
 lebitleng meetse ka moetana
 xome ka fa metseng xo thoketse
 seklare se se bitswa xo Leilane
 bohle ba ban^{ilexo} ~~swera~~ moku yo ba
 hlapa ka meetse a a Leilane
 le bohle ba ba swerexo moku wa
 Phupu ya moku, xe ba feditse xona
 ba tšea moetana o la ba o phatlala
 mo kloxong ya lebitla la moku xona
 basadi ba thoma xo dira lesata le
 lexolo la sello.

xa xwa dumeliswa xore sello
 se kwale bathong ~~xore~~ moku a sešū
 a bolokwa. xona le mehuta e mebedi
 ya sello sa mathomo sa lesata le lexolo
 se bitšwa xore le sello sa motswa-saka

Ke xore: Sello sa xe moku a sa tšo
boko kwa. Sa tabedi se bitšwa
xore ke Sello sa ba tšwa-Kxoli.

63 Bohloloxadi

Xe Poloko e fedile basadi bohle
ba moku ba Phuthexela mo lapeng &
le xalo ke xore la mosadi e moxolo
wa moku (Principalwife) Ba tšena mo
ngwathong o tee xo tee ba dula ka fa
teng xo nyakiwa ngaka ya xe alafa
ba hloloxadi jena o tla u swere
dihlare tša xaxwe tša xo alafa
Bohloloxadi le thlako ya Pitsi le
le Xarl. Xona Bahloloxadi bohle
ba khunama ka matšolo fa mojako
wa ngwako. Ka tlošwa moriri oa
hloxo kamoka ba lla ba tla ka xo
latelana xe emong le emong a
kōkōtwa o swanetšo lla. Xe ba
feditšis nkywa meriri ngaka e
tšea thlako ya pitsi e kōkota
hōxō ya mohloloxadi xothoma
mo phatleng xo fihla ka sekxothing
le xothoma Mathoko ya tšebē ya le le tona
xo isa ka xo ya le le thadi

Ka moraxo o tšea lexare o khaba
 dihlaka mo hloxong. Ka ona motswa
 o la a xo kokota ka khalo ya fitai.
 xe madi a e tšwa a fana ka sekere
 se a se tsebaxo xore le sabahlolo
 -xadi. Ka moraxo xo tšwa moxoma
 wa sesotho o kokolelwa ka mo
 lapeng hlang xa sefero xo lebana
 le mola mohu a nthisitšwexo nthse
 xe a šwa mabilling moxoma o
 ba o bapetsa le mapika a 2 a mafexa
 xona xo xotšwa mollo xo xadikwa
 seklare ka morufsi xome xa se
 thunya muši basadi bale ba ba-
 hloloxadi ba oretšwa muši o ka
 xo-pipya ka moxawwa ba orela
 muši wa seklare se se apeilwexo
 ka morufsi se sa theelwa meetse
 ka moraxo xo šilwa dipilo tša
 seklare se di hlakanywa le
 makhura di tlotšwa bahloxadimo
 hloxong le mahlo le matsoxong le
 maotong mohloloxadi o sala are
 fsi! xo nyakiwa kefa ya moxodu
 wa k'xomo xoba moxopa wa polomeetse

Mohloxadī o rwešwa yona
 ntepa ya mohloloxadi e ripya makōbe
 e a hlanolwa ka teng xo tla ka ntle
 ka ntle xo tla ka teng, le thethō byalo
 ka moraxo xo tlišwa meetse ka
 meeta e 3 mo xare xa lapa mo
 meetseng xo thšelwa moklapo le
 mehlare e meng ya xo kholona xona
 bakholoxadi ba tla hlapa hmele ka
 mehla e sale bošexo xenaledi ya
 masa e e tšwa ba hlapa feela
 matsatši a 3. Xome xe ba hlapa
 ba swanetšō lla kudu. Kamoraxo
 xo apewa byaloa bya xo rithšā Bakholoxadi
 ngwakhong, Byalwa byo bo nowa ke
 Batsōfadi. Ke xore Banna ba ba Kxalabye
 le Basadi ba Bakxekolo ba ba sa kloeng
 ba Belera Mantšibua a lona le
 tšatši le Bakholoxadi ba tšwang
 ngwakhong ka lona xo iwa mosate xo
 xiwa moklapo e thore ka xo llwe
 dilalelo pele betho ba robala xo
 tšwa Basadi ba Kxoro e' ya ka bo
 Mohlolo xadi le bona ba hloloxadi

ba tšea pitsana ya mohlapo le moxoman₂
 ba sepela le ditela tše Kxolo tše di-
 lexo xare xa motše ba tšama ba tiya
 moxomana ola ba xašā mohlapo mo
 ditšeling ba tšama ba lla, ba re
 joo! joo! na lahlexa joo, xa ele monna
 o tla fo šala basadi ba moraxo xe
 ba sepela ba lla. Ka xo rialo bare
 ke xo Hlobosā Mekxoba le ditela
 tše moku a bexo a sepela xo
 tšona. Ka moswana xe ba tsoxa
 e sale bošexo ba tšea pitsana ela
 ya mohlapo le selepe sa moku xa
 ele mosadi ba tšea moxoma ba tsoxela
 thšēmong ya moku xe ba etla teeling
 ba rema ledixa la Mohlare wa
Mošwana ba le hlakla ba rarela
 le thšemo ba tšama ba xašā mohlapo
 ba dira lešata la sello. xe ba raretše
 ba tšea ledixa lela ba le bea thoko
 mo lešing la thšemo ba boela xae
 ka sello, xe ba fihla mohlologadi
 o newa Lehlotlo la mohlare wa
Mokxomphatha xoba ~~le~~ la mohlare wa

mohloloxatsana xome o hlotlela
 ka lona ka letsoho la ntsoho ^{le}so ^(left hand)
 mohloloxadi o dula a fefetse ka
 lebaka la kxedi tsele a tlola mahlo
 le diatlana ^{ka mošidij xoba dipilo} rwele kefa ya morodu wa
 kxomo xoba ya letlalo la polomeetse
 a hlotlela ka lehlollo ka mokxomphatša
 xoba mohloloxatsana a hlanotse
 ditšwaro. ka moraxo xa kxwedi tsele
 o lesa xo tlola ka Dipilo le mešidi
~~o lesa xo tlola ka lehlollo~~ ka lehlollo o rota kefa
~~o lesa xo tlola ka lehlollo~~
 ela, o hlanolla ditšwaro, o lesa
 moriri o sa kōtwa xa a tlole
 maKhura xoba xo tlotša ditšwaro ka
 maKhura o fo dula ele ^o mosekha
 ka lona lebaka le la xe e sale
 mohloloxadi xa a dumelwa xo tšea
 leeto la mo a ka yaxo a robale xo
 dumelotšwe feela xo tšea leeto la mo
 a ka yaxo a be a bobela motseng wa
 xaxwe. Xape mohloloxadi xe a
 tšena motseng xoba kxorong e e seho ya xabo
 xa a dumelwa xo fo tšena auwa! ^{sa pele}
 o swanetšo eme mo kxorong ya motse a kxopele metse
 ka seho mo lapeng le leng ^o ha se dinao se diatla xona
 a ka kxona a tšena mo malapeng a kxoro eo (motse oo)

Xo bōlwa xa Mohlolo xadi

Xe ~~ho~~ waxa o fedile moku a le lebitleng
 xo dirwa byala bo a apeiwa xe bo
 budule bo hlotliwe xo tla batho bohle
 ba ba laleditšwego xone ka letšatši la
 xone! xone! Ke la pōlo ya meriri ya
 Mokete: Bona ba tla ba swere dimpho
 Bang ba swere dipho tše. Theho vtepa
lexoxwa le tše ding; Xone di fiwa
 motho yo wa mosadi eleng Mohlolo xadi
 yo a tlang le mpho o fiwa moeta wa byala
 e mong le e mong yo a tlang le mpho o fiwa
 byala, Xape Mohlolo xadi xe a tlošwa
 meriri e ya bohloko xadi xa a kolobišwe
 Meriri ka meetse a xo bolwa, euya
 meetse a xo kolobiša meriri e ya bohloko.
 Xone lexare le tle le kxone xo sepela
xo kolobišwa ka lehulo le la byala
 xone xo bōlwe Meriri Mohlolo xadi a
 thakwe (~~ka~~ ~~thakwe~~) xabotse a beangwe
 Meriri a tlotse ka Mokhura a
lefehlo xona xa ele monna a ka
 dumelelwa xo nyala e mong mosadi
 e mofsa, xa ele mosadi a ka dumelelwa xo
~~tsenelwa~~ tsenelwa ke monna e mong wa leloko le
 to moku

21 564

K34/79

5. Xo dutulwa xa bana

Bana mo lapeng xe tatabo xoba morabo
a huile, xo swanetso dutulwa ngwana
wa pele mo lapeng. le ngwana wa
mafêlêlô mo lapeng, xa ele ba bang
bona ba kafo tlošwa meriri mo xare
xa hlōxō xwa sāle feela mothalatšana
wa meriri mo mathōkō a hlo xo, tšhloxo
ja hloxo (Round the Head) Tang ba lomišwa
Kxōfa mo xare xa hlōxō mo thoxong: Kxōfa
ke xore: ba bolwa bophaphathi bya tekanyo ya seatla
mo xare xa hlōxō ba bolwa seka se se byale!
ba front xa ele tsātšai la xo bolwa ba
tla bolwa xo tee le motswadi yo a lexo
xona a phelaxo mo hleng le yena a bolwaxo
meriri mo hleng wa xe xo aphilwe
byala byo bo bitšwaxo xore ke byala
bya Meriri

9 Ngwaxa wa Komelelo, xe dipula di hloke xa

Xo no tšwa monna yo a rataxo yo
 a naxo le dirniwa o nthša serniwa
 sa xaxwe o se iša mošate xo kxoši
 o loba pula, Ore; a Kxosi re hwela
 Kae? Ka se niwa se hi tlilo xo loba
 pula xo kxoši! Xona kxoši e bitša
 pitšo ya setšaba sokale sa mušo wa
 xaxwe "Banna" o ba telbiša ore:
 Kabakala Komelelo mokete. o thile
 fa o loba pula ka sekete sa xore
 xona setšaba se thšela lehoa la
 teboxo. Ramoraxo xo tselišwa
 setšaba xore ka letsatši la xore
 xo tla iwa lesōlō^{xo} yo nyakiwa
 thōōfōōlō ya xore-xore. "Mo tesōlong
 la xo nyaka (xo kopela) pula xo no
 nyakiwa diphōōfōōlō tše 3 feela
 ke Hlōlō le Kōme le Kxaka
 xona kxoši o laela setšaba se se
 yang lesolong xore sepelang le yo xo
 tsoma Hlōlō xoba Kxaka xoba Kōme

23 564

K34/79

Ka mo a ka kxethang ka xona mo
Phoofoolong tše 3 tše, Phoofolo ye
ya lesolō la pula xa e bolawe ka
molamu xoba lerumo xoba xo betšwa
ka se sengwe. auwa, e swanetšō
swarwa ka diatla e sa phela e
sethe ya longwa ke mpya xoba xo
swarwa ke mpya e swanetšō
swarwa ke motho ka diatla xe
ba e r. swere xo khumiwa lenti
la mohlare wa mokxoba ba tlema
Phoofolo e maoto ka lona ba e
šikara lesetheng ba leba xae ba
rwele Phoofolō e e sa phela. Xome
ba tšena xae ka moxobo o moxolo
xome basadi ba ba hlakanetša ka
mekholokwane ba batamela yo a rwele
Phoofolō e xome ba hlōba boya
bya yona ba rwala mo hloxong e
mong le e mong yo a hlakaneditšero
banna ba lesolo o tla bonwa ka
xe a rwele mo hloxong boya bya
Phoofolō e e tswang xo tsongwā.
Xe ba fihlile ka xae ba e neela kwi

Axosi o nyatle banna ba ba Kwalabye
 ke bona ba ba hlabaxo Phoofoolo e
 xa e hlabye ke tesoxana e hlabya
 ke baKwalabye ba ba tsofadi. xe ba
 e hlabile ba lota madi a yona le
 Mošwang wa yona. ba lesa nama ye
 ya Phoofoolo tekanyo ya matsatši a
 3 e sa apiwè ba e utiša xone
 e be le xobola kaxo nnyane.

Ka lona letšatši le xo bolaiwaxo
 Phoofoolo ye xo laiwa bašitsana
 bohle ba Mathumathša xo ya
 nokeng ka dipitsana. Basitsana
 bohle ba tšea meētana ya dipitsana
 ba ya xo xa meetse kua nokeng e
 kxolo ya motse oo, ba tliša meetse
 mo mošate. Mo mošate ka kua
 Sexotlong (Mafuvi) * xo na le
 Lapana le le axilwexo xabotse
 ka mo lapaneng leo xo bewa (dula)
 pitša tša Moklapo xona basitsana
 bale ba tšwaxo nokeng ba thšela
 meetse ale ba tšoxo xo axa
 kua nokeng ka pitšeng e kxolo

25 564

K34/79

ya mohlapho ba e tlatsa e mong
le e mong wa basitsana ba ba tswexo
nokeny xa a thsela meetse ka fa
Pitseng xa a tswel le pitsana ya
xaxwe auwa o e ribexa ka mo
lapeng la pitsa tsa mohlapho mo
tlase xa pitsa e a thsetse meetse
ka xona. Xe pitsa e tletse
Bakxalabye bale ba xo bolaya Phoofole
ela ya ba lesolo ba tsa Madi le
Mošwanj ola wa Phoofole ya ba
lesolo ba o thsela mo meetseng a mo
Pitseng ba hlakanya le Diklare tse
ding tse badi tse baxo xore ke tsa xo
ka dira mohlapho, ba dira mohlapho.
Xe ba feditse xo dira mohlapho
xona ba ya xo apea Nama ya
Phoofole ela ya lesolo xe e apeilwe
e bukulwe e a lewa e ja feela
ke Bakxalabye ba ba tofadi le
Bakxekolo. Motho yo mojisa e a sa
xo belexa (tswale) xa a dumelwa
xo ka e ja le xa e le tsoxana le le
bolotse xo ba karebe e e bolotse xo xo
tumelelo xa xo ka ja Nama eo.

Na moraxo xa mats'atsi a 3 xe
 Mohlapo o dirilwe le Nama ya
 Phoofofo ya Sesole e llwê, Basitsana
 bohle ba Mathumathsa ba a bitšwa ka
 Mokhoši: wa xe motko a nametše
 Thaba a xweletša are iiu! iiu!
 Mothumathsa Bosasa Mohlapong
 ka xona Mathumathsa ohle a
 motse ba ya mosate ba tšena mo
 lapeng la pitsa tša Mohlapo
 ba tšea pitsana tšela tša bona
 tša Mohlapo ba xa Mohlapo mo
 Pitseng e Kxolo ya Mohlapo ba
 leba kua Temong Ba bang ba ya
 thoko ya Bohlabela bang thoko ya
 Bodihele bang thoko ya Lebowa bang
 thoko ya Borwa ba sepela ba
 tsama ba Xaša Mohlapo mo
 Masemong le mo mekhobeng ya masemo
 xe Basitsana ba ile xo xaša Mohlapo
 Bakhalabye le Bakxetolo Kxosi o ba
 neela seruiwa sela sa xo tšiswa
 ke monna wa xo tšwa pula xe Kxosi
 ele mokhalabye a ka ya le bona

Xa e sale e mofsa ^{K34/79} auwa!
 Bona ba ya Kua lebitleng la Kxosi
 e taala e huilexo ya motse o, ba
 hlaba seruiwa se, xona Kua lebitleng
 se lewa xona, bang ba apha bang
 ba besa, le byala bo aphilwe bo
 xona, bo a nowa, xo tšewa
 Mjošwang wa Kxomo ela ~~ka~~ ea xo
 ka ba Pula o bewa mo lebitleng (xona
 xo thōllwa) mo lebitleng la Kxosi
 Nama ya Kxomo e e lewa feela
 ke Bakxalabye le Bakxekolo Motho yo
 mofsa yo a sa xo bêlêxa yena auwa!
 Xa a ešê xo tšewa marapo a nama
 e ya Kxomo ba a xaša (xo a bea)
 mo lebitleng la Kxosi. Batho bohle
 ba motse ka letsatsi leo xa ba dumedišano
 (ka xone: Dumelang auwa!) Tumedišano
 ya mohleng oo e fo ba xone Pula
 mang le mang yo a Kopanago nal?
 mo mekxobeng ya motse tumedišano
 ke xone Pula. Ka morapo Bakxekolo
 le ba Kxalabye ba Phuthexela
 Mmoxo ba diKholo lebitla la Kxosi
 xa bona ba opela ~~ka~~ Kosa

564

K34/79

28

ya bona ya xo Kxopela pula bare:
Maxabe-xabe re nyaka pula moxatša
mahlako, re nyaka pula moxatša Pheladi
xe ba feditše xo opela ba a Phatlalala
Ha xo thō'ela lehowa xo tee bare: Pula!
Pula! pula! ke moka ba ya maxayeng
a bona.

29 564

K34/79

Sehlabele sa xe mahloko (Malwetši) mo
naxeng a tletše.

Xo thibya Difata

Xe malwetši a kwala ka bontši
mo naxeng Kxosi e bolwetši bo seng
bya tsena naxeng ya xaxwe, o tla
thiba difata ka xo rema thupa e
meetse ya moklase wa mokxalo. xo
remiwa dithupa tše 8 di tlotōwa ka
Thsidi xo romiwa mašoboro ba ya
xo di pheka mo tseleng ya thoko ya
Bodikela le Bohlabela le Thoko ya
Botwa le Thoko ya Lebowa tikhologo
ja naxa ya Kxosi e e romilexo mašoboro
Diphata tše tša dithupa di beiwa
mellwaneng ya naxa ya Kxosi e
xone diphata tše tša dithupa di bitōwa
xone ke dipheko tša xo thiba Difata
xa modiro wa mašoboro o fedile, xo
Thomera wa basitsana ba mathumathša
bona ba tsoxa e salē bošexo ka
taelo ya Kxosi ba tla mošate ba
swene dipitsana tša xo xa moklapō
ba xa moklapō mo mošate le bona ba dikholoxo
le mellwane ja naxa ya Kxosi ya bona

ba sefela ba xasá mohlapo. wa
 thibelo ya Madumma. Xe modiro o
 wa ba bafsa o fedile; xo thomexa
 modiro wa ba baxolo. Ka taelo ya
 Kxosi xo tšewa Kwanyana tše 2
 tše di senaxo basadi tša mmala o
 tee di dirwa. Sekhabelo. engwe ke
 ya Sekhabelo sa xe xo Phuthexile ba
 baxolo ba sethōšaba, xa e hlabiwa
 sexolo thata ba hlokomela xore madi
 a yona a seke a rothela fase xoba
 xo thōšoxela fase le xore marapo a
 yona a seke a robya.

Ba apha nama xabotse xome xa e
 budule e soletwa Leselong, xome
 banna le basadi le bana bathoma xo
 e ja marapo kamoka ba a bea pele
 xa ngaka e Kxolo ya Mošate.

Xe ba feditse xo ja Ngaka e Kxolo
 ya Mošate o ema ka maoto a swere
 Boditsei bya mozela wa Kxotlong, o
 ina boditsei byo mo mading a Kwanyana
 ela e hlabilwexo o xasá (Fokiba) batho
 bohle ka madi a Kwanyana e xe bona bohle
 ba khunamile ka matoto.

31 564

K34/79

xe xo fedile xo tlisoa meetse batho
bohle ba klapa diatla le maoto
Moxopong o tle.

Xe ba feleletše xo klapa kamoka. Ngaka
ya Mosate o ema ka maoto o gweletša
ka lentšu le lexolo ore: Xa emongwe
a na le modimo wa bo a setle are
xo fihla xal a o khunamela ka
lebaka la matsatši a 3. Xape xo
setle xoa ya motho modirong o mong
xo ba mašomong ka ona matsatši a
ne direlaxo badimo ba mosate ka ona
Ka xona ngaka ya mosate xe a
feditše xo bolela ona mantšu a, a
tayo xo sethšaba, o tšea lenaka la
poô e e bexo e fenyā tše ding ka
matla o thšela meetse ka xo lona
meetse ale ba klapilexo ka ona a
tletše lenaka. o bolela ore: Kyall
tšwang ka kxirô e. ya mosate e kxolo
e mong le e mong a fete mo xo m,
a fete a swara lenaka le ka seatta
a feta.

Xe ba tšwile Ngaka ya mošate le
 matona a Kxosi, ba Kxobela marapo xa
 mmoxo ba a phuthela ka mokxopa wa
 Kwanyana e e khabilexoxo le meswang
 ya yona ba ngaka lefela le le
 nthaitsewexo bodibeng bya meetse a
 noka e Kxole ba le phuthela kamkopa
 o wa Kwanyana xo tee le marapo a
 meswang ba tšea le Kwanyana e
 ngwe ela ya bobedi. ba ya Ntlong
 xe ba fihla ntlong ba lahlela
 mokxopana ola o phuthetšexo
 marapo le meswang le lefela le
 le ~~ntlong~~ nthaitsewexo bodibeng
 ba o lahlela ka meetse bodibeng
 xe ba feditse xo lahlela mokxopana
 ola meetse, Matona a mošate ona
 a baela xae Ngaka ya mošate o tšea
 Kwanyana ela ya 2 e wa phela o ja
 le yona leeto la letšatši kamoka, xe
 ale Kxole-Kxole le xae, o tšea meetse
 ale a lexo ka lenakeng la Foo. o moša
 Kwanyana ela a tlilexo nayo a le mo
 šokeng. Hemoka o a elesa e a lunela, xme

o xomela. xae a thabile.

Xe Kwanyana é e ka bolawa ke se
seng mo naxeng - Sebata xoba Motho
ba re: Madir a yona a re Phobitše.
Xe a fihlile xae sethōaba se. a
Kxobokana xafe, xome ba sexofatšwa
ke ngaka ya mošate ka molora wa
marapō a nku e nthso.

Ngaka e Kxolo ya mošate xo nyakexa
motho yo ba mohweditšexo mo naxeng eo
ba lexo xo yona. yo a tšebaxo mokxwa
wa naxa é le xa e ka ba motho wa
mohuta ofe le ofe, xe ba mo hwetša
fa xona e tlemexile xome ba mokxetše
xoba ngaka ya mošate

ngaka e nyakhe ke yo a Kxethilexo
ke Ditaola le xona e swanetšō
xoba wa malapa a Kxosi.

10. Tšá Monyanya o morolo wa ngwaxa
o mofsa.

Kxoži e Kxolo ya motse e laela
maxošana a ba motse wa xaxwe (ke
xore maxošana a maxōrō) xothušā yena
Kxoži ka xo apeya mabyalwa a manthši
le yena Kxoži e Kxolo o apeya mabyala
a manthši mo Kxorong ya xaxwe ya
mošate (ke xore basadi Kamoka ba malapa o
Kxoro ya mošate ba swanetšō dira mabyalwa
mo malapeng a bona) mabele a xo apeya
mabyalwa á batho ba mo mošate ba
a tšea xo Kxoži; ka xe yena Kxoži a
swanetšō itukišetšā xonthšā meKotla
e 3 xoba e 4 ya mabele a mafa.
Ka xona basadi le baritsana ba
tla Phuthanela mo mošate ba lala
ba šila mabele a mmela o wa
xo dira byalwa ba lala ba šila bošexo
Kamoka xo fihlela xo xo esa.
Xa xo esa ba tla thoma xo apea dipitšā
tšā maxōbe xore ba je Kapele letšatši
le sešū la khaba.

Xe ba lle banna le Kxosi le basadi
le bana Kamoka ba basimanyana le ba
basitsana ba tšwa Motseng.

Ke xona basitsana ba ke xone ba
ba sešuxo ba tšeba monna (ke xone ba
ba sešuxo ba dira bo otswa) ba tšoxela
nokeny letšatši le sešū la hlaba
ba hlaba mebele ya bona, xe ba feditše
xo hlaba mebele ya bona, ba xa
meetse ka dikxapana xoba manaka
a dikxomo. Ke moka ngaka ya
mosate e Kxolo e ba eta pele ba
apere matlakala a dihlare. Xe
motho a ka xahlana nabo a setle
a patlama ba tla mo tiya xaxolo
a be a bushe a lefe ka Kxomo ya
Lengopa.

Meetse a ba a xoxo ka dikxapana
xoba manaka a dikxomo ke a xo opeya
byala byo bo sa nowexo ke batho, ke
bya xo nwewa ke badimo.

E tlare xe ba feditše mola e setše ele
moxare o moxolo wa sekhalela ngaka e
Kxolo ya mosate e tla letsa phalafala xome e
tlo ba xona ba yaxo xal.

564

Basadi ba baxolo le basitsana ka moraxo ba ya nokeng xo go xa meetse a xo apeya byala byo bo tla xo nowa ke batho kamoka. Xe ba feditše xo nwa mabyalwa kamoka a batho le a medimo, basitsana ba bafsa ke xore = (Baba sa tsebexo m~~o~~a) le ngaka ya mošate le Kxosi le ba baxolo ba Kithaba ba tla toxa e sale bosasa ba ya medimong.

Sa pele xe ba fihla ba nyaka ngaka e ngwe ka ntle le ngaka ya mošate e e swanetšoxo laola xore e ba botse xore ke mang e a swanetšexo xo tswala byalwa byo bya medimo mpele za ngaka ya mošate, xo nthi xo Kxethwa mo baneng ba Kxosi xo Kxethwa ngwaneng xoba mošimanyana. Xe ba mo heditše jena o tla e ta pele xa Kxosi a Krobakane tšwe ke basitsana bale ba xo xa meetse a xo apea byalwa bya medimo.

Xome xe ba fihlile xona medimong (Kxore mabiHeng a diKxosi) xo letšwa Phalafala le dinaka tsa melodi e hlallamanexo le merope ka moka ba letšwa ba tšwele makxewa

Kxosi yona e tšwele la Kume
a e tlema matheka ka moketwana
wa lerala

Lesaba kamoka le a sala mo Kxorong
ja serapa sa mabitla, xo tloxa
Kxosi le ngaka ya mosate le morwadi
wa le Xapana la byalwa bya medimo ba
ya pele xa xa modimo xo isa byalwa.

Xe ba batamela Kxosi o ema Kxojana
Xone ngaka ya mosate le morwadi wa
byalwa bya medimo ba ya pele xa modimo
xo isa byalwa ba bea byalwa pele xa
modimo, ke xone lebitleng la mokgalabye
yo mo taala yo e beng ele Kxosi ya
setšaba se. (ke xona mo ba xexo ke
medimong)

Byale ngaka ya mosate o bolela le
modimo wa bona one: Re thile pele xa
xaxo re bea senō molomong wa xaxo
o se amoxele ka thabo ke sebexō
sa bana ba xaxo se ba se beaxo
fa pele xaxaxo, Re xo tšebiša xone
mabele a mafa a budule mo naxeng
ya xaxo.

Xe a feditše xo bolela o tšea
 lexapana la byalwa o thšela byalwa
 mo mo godimo ja lebitla. a thoma
 a bitša maina a dikgoši tše di
 balokulwexo fao sethokxweng seo
 a ba kxopela ari: A bana ba tšepale
 mo lefaseng le la lena, a fetša ka
 xo letša Phalapala xo tšebiša sethōaba
 xore: Medimo e amoxetše kxopelo
 tša lena le neo ya lena.

Xona basadi ba thoma xo letša
 mekxolokwane banna ba letša
 diletšo tša dinaKa tša meludi ya
 xo lla ka xo hlattamana, xona
 kxoši e a tšwelela e tia kati
 e a taboxela xodimo le tlase ka
 lethabo mo xare xa sethōaba,
 bakxekolo le bona ba tlala
 matlalō a xo hlakela ka lethabo
 le mekxolokwane le diletšo tša
 dinaKa tša felle di koala, xwa
 tsoxa lerole la lethabo fela
 ka moraxo ba boela xal.

K34/79

Xe ba fihla xae lesaba le ya Kxorony
ya mosate ba letša diletsō ba a bina.

Xona ba moloko wa Kxosi ba ~~yabon~~
lapeng la Kxosi le eleng lapa le lexolo la
mosate ruri-ruri, Ka mo lapeng la
mosate xo na le mafika a ~~#~~ mararos
a a nthšitšwexo bodibeng Kxale,
a nthšitšwexo ke ba boxolo-xolo,
Le ona mafika a a thšelwa ka
byalawa byale ka mabitla ale a ba
boxoloxolo, Fao ngaka e Kxolo ya
mosate xa a sa na le tokelo ya xo
dira selo, jena o no laela mantšū
a a swanetšwexo xo bolelwa o
a bea molomong wa ngaka ela
e nthšitšwexo ke ditaola

Ka xona ngakana e nyane elexo
monthšūwa ke ditaola ~~ho~~swara lexapa-
na o balamela mafika ale a 3 o a
bitša ka maina a dikxošī tša Kxale
tše di huilexo, o dira modiro o mo
pele xa ba leloko la ba mosate o fetša
ka xo thšela byalawa mo xodimo xa
mafika ao.

Lentsu la mafelelo o fetsa ka xone
 le wena medimo yo moxolo-xolo yo
 re sa tsebexo leina la xaxo. re xo bexela
 dineo le ditaba tse.

MaXolokwane ya lethabo e fele e Kwala
 Ngaka-Xolo ya mosate o letsa Palafala
 diletsa le tsona tsa fele di xola di Kwala
 Kamoraxo xo nthaiwa mabyalawa all
 ba rexo ke a batho Kamoka a a nowa
 xa ele byala bya medimo byona xabo
 nowe ke motho.

Xo tlare mola batho Kamoka ba robetse
 basitsana bale, ba tsoša lesata le
 lexolo le le thosaxo batho

Xe batho ba e kwa lesata le lexolo le
 le Kaa! Kaa! Ba swanetse ipoloka
 ka ngwathong ke xe ba thositse ke
 xe ba e kwa xone masexo-xare xo tlo
 lla Diriti kwa mosate.

Xe batho ba thabetse bohle ka ngwathong
 ba thoma xo nwa byalawa byala bya
 medimo le yena ngaka-Xolo ya mosate
 le ngakana e nyane bare. Ka xo se
 se ba thibelaxo ka xone ke balanka ba
 medimo.

LH 564

K34/79

Xa xo esa ba a Phatlalala xone ba
-seke ba bonwa ke motho.

Xome xe batho ba tsosa ka mosiwane
ba kwetša byala byola bo fedile

Ka xona ba letša mekholekwane ya
tethabo bare: Medimo e amoxetše
Kxopelo ya rena

le byale batho ba bantšhi; xa ba tšebe xore byalwa
byo bo nowa ke batho ba sa na lekholefelo
ya xore bo nowa ke badimo ba mošate.

Xa ele. basitsana ba bona ba ka
-seke ba bolela taba eo ke thopa ya
ruri-ruri ka xe xo na le tšišo ya
bolelo ya xone go a tloxo bolela o
tlo hwa.

Xe tše Kamoka di fedile xo a
Phatlalalwa xo iwa maxaeng.

Xo tloxa fao -se -sengwe le se-

sengwe xa -se sa iletswa xolewa

Kgale lesoxana le be le sa inyallele mosadi.
 Ka xnozi, xoba xo losa. Bakgale ba be ba
 nyala mosadi ka lelotlo xoba ka boxwera bya batsozi.
 Ke xone lesoxana le be le nyala ngwana wa
ramogoloaxwe xoba wa rangwaxwe xoba wa
Rakxadi xoba wa malome, xo byalo le mothepa
 o be a nyalwa xa ramoxolo, Rangwane
Rakxadi malome, xa xo se byalo
 tataxo lesoxana o be a nyakela morwa
 wa xaxwe mosadi mohuteng wa batho ba a
 ba tsebaxo xone: Ba na le leaxo. ba mekwa
 e mebotse. Ke xone bathong ba a ba tsebang
 ba sena mekwa e mebe ba tumo e botse
 sethōabeng, ke xone ba ba senaxo Dintwa
Bohodu Bolokla Boloi Bootswa le tse ding
 tse mpe ke gore batho ba peu ya xo loka.
 Xona tataxo lesoxana xe a Kxanyorell
 lapa la motho yo wa xo loka a tseba ruri
 xone ka fa nthse xo na le mothepa o tla ya
 ka nthse xo Kxopelela morwa wa xaxwe
 mosadi xona, o tla ya xo tataxo mothepa a
 mohwetse a dutse Kxorong le banna ba
 banxwe a miletša thoko thopeng a bolela nee

45
1564

K34/79

are: morwa mokete hi re. Ntswale o mpeele
mpyenjana, mpyenjana a šupa Kxarebe ea monna
yo a bolelang nal. Ka tataxo mothepa a dumela a
rata ditaba tša xaxwe o tla mo fetola are:
Boela xae xa xaxo hi sa tla ka xo tsebišetša beng ba
gagole, "Nna xa re Beng pudi re beng leledu". Xea rialo
a šupa mosadi mmaxo Kxarebe e xe a sepetše o
tla šala a botša mosadi wa xaxwe are mokete o be
a le fa: ore: mpeeleng mpyana, xe ba kwane le mosadi
ka tumelalano e botše xona monna o tla tsebiša
ba leloko labo. Mosadi le yena a tsebiša labo leloko
ka moraxo xa lebakanyana tataxo lesoxana o tla
boa a tla, a fele a sa bolela ona mantšhale a
xaxwe a mathomong, xona tataxo mothepa le
mosadi ba bitša morwechi wa bona mahlong a
tataxo lesoxana ba tsebiša Kxarebe ea bona bare
wena mokete. Mokhalabye ye o a go nyaka
xo xonyala, xe mothepa yo a ile a emiša mahlo
xa tee a lebelela mokhalabye yo, tataxo lesoxana
a tloxe a inamela fase ba tswadi ba mothepa
ba fetola tataxo lesoxana bare: Boela xae morwa
bokete taba tša xaxo di kwetše, xa mothepa yo,
e ka fele a tsepeleditše mahlo xodimo xa tataxo
lesoxana, xona batwadi ba mothepa bare xo tataxo lesoxana

Boela xae morwa mokete, taba tša
xaxo di padile di a xanexa.

Tšē ke dikga tšē pedi tšē di bexo di
beilwe di beetšwe xa dumela xa
motheba le xo xana xa xaxwe. tšefe i

isuka; ke xone xe motheba a dumelana le
batswadi ba xaxwe mo tabeng e ba
mmotsāxo yona elexo ya xonyalwa xa
xaxwe, Xe a dumela ba tla mmona
Ka xo lebelela tataxo lesoxana Ka xo
tsošā mahlo xa tle feela moraxo a
inamela fase, xona fao ke taetšō ya
xone o a dumela. iXe motheba a ka re
xe a botšwa ke batswadi ba xaxwe
taba e ya xo ka nyalwa xone ba mo
laetšā tataxo lesoxana ke xo fore;
Mokhalabye yo o a xo tsona, xona
motheba a fele a tsepeleditse tšelloxo
sa gagoel xodimo xa mokhalabye yo
eleng tataxo lesoxana a seke a ušā
sefahlexo. Ke taetšō ya xone motheba yo
o a xana xa a rate. mokhalabye yo

xe Kwano ele xona batewadi ba
bana eleng ba mothepa le lesoxana ba
hoane ba dumelanelane xona le
mothepa a dumetše ka xo ušá sefahloxe
xona tataxo mothepa le mmaxwe
ba tsebisa meloko ya bo bona xo
byalo le tataxo lesoxana le yena
o tsebisa ba heloko laba. Xe
meloko kamoka e tsebille taba
e, xoine ba e dumetše bohle
ba meloko xona xo lukiswá
tša xo dula xa lenyalo.

13. Lenyalo

Mehleng ya hxale dikxomo di be
di hlokwa di be di bonala me bathong
ka Phokole e hxole; motho a be a naba
le diruiwana e se di ka feela
ke xa xole byalo ba be ba nyala basadi
ka tsona. Dikxomo le diruiwa tše ding
di thomile xo ata xe batho ba basweu
ba thomile xo ata le xo axa mo bathong
ba baso. ka xona batho ba baso ba thoma
xo di direla mo Mopolaseng ba direla
e mo swen ebaka la ngwaxa kamoka
xe nswaxa o fedile motho e moso a be a newa

Kxomo ke e mošweu Bang ba be ba e ya
mo meepong ba Putswa ka tšalele
xone ba reka dikxomo ka yona xone ba
tle ba Kxone xonyala Basadi.

Tatso lesoxana o be are xe a feditše
ditaba tša Kxobelo ya mosadi a na le
Kwane e botse le batswadi ba Kxarebe
xona o be a tšebisa banna ba Kxoro ya
xabo xone ke Kwane le ba bokete ka xa
morwechi wa bona ke rata xamonyalela
moxama wa ka. xe a buditše banna ba Kxoro
ke xone ba Le Loko. o be a nyaka Kxomo
mohlomong le ~~Khu~~ tše 3 le pidi e tee
xone ebe diruwa tše 5 xona di a xapya
di išwa xa bo motšepa xonyala, xe di
fihla ele tše 5. Ke lethabo le lexolo: Bare
o nyetse ka Mošofa bya Tau xe a ka hlaelela
ke xo fetša palo ya 5 motho xo o be anyatšwa
ka matla, se se bexo se tumišwa kudu mo
lenyalong la sesotho ke Kxomo le nku
nku le yona e be e sa swanela xoba e tee
Ka ba tše 3 xoba 2. xa diruwa di se xona
xo be xo nyalwa ka moxama wa sesotho o
bitšwaxo moxama wa mohlapitzi le ona o be o
tumišwa xaxolo o nyala mosadi le Kxomo le xa ele etee

4964*

K34/79

Pudi yona e be e nyatšera xaxolo e sa nyale
 mozadi Kxomo nku Moxoma wa sesotho wa
 mohlalatsi tsona di be di tumišwa xaxolo mo
 senyalong. Xape nku e tel e be e xanaxa ka xore
 xa e na dinaka xona xemotho a nthša nku e tel xonyala
 o be a swanetšo nthša le pudi xore, pudi e e emelle
 dina ka tša nku ka xore nku xa e na dinaka xona xa ele
 e tel batho ba tla re be ka re fe marumu eleng dina ka
 xa ele tše 2 xoba 3 xona xo lokile ke matla le Kxomo
 ya setšupya e be e swanetšo oketšwa ka pudi ya
 dina ka xona pudi e le na ka tša Kxomo e, xona ke
 matla a bona manaba a ka seke a ba dira sebo ba nali
 marumu eleng dina ka. Xape dimiwa tše 7 di be di ila
 xo nyala, batwadi ba mositsana ba re o a re šupa ka
 monwana wa Theupa-Baloi re tla hua ka pele ka xona
 xo nthšwa - semiwa - sa bo 8. xona xo lokile
 Le dimiwa tše 10 xa di ratere kudu bare ke xo
 bipe tša batwadi ke xore mohlomong xa lesoxana le
 mothepa ka moraxo xa leballa xe ba ka fapana batwadi
 mothepa ba bipelewe ke xo kxala yo a Phositšexo ka xore
 xo ratere tše 11. mothepa yo le lesoxana le xe ba ka
 fiwa ngwana wa mošimanyana xo be xo tšewa lemu
 le tšengwa mo sehobolong e o ke taetso ya xore ke
 mo eapeng le xo tšwetšwe lesoxana mošwari wa lemu mo
 klabani wa marumu mang le mang e a fetang o tla tšeba taba e ke
 lemu le xore lesoxana le tšwetšwe f.